

חינוך ילדים במצב הישרדות

1. כל ירידה לצורך עלייה

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו (שמות א, א)

2. מחשיבה פרטית לחשיבה לאומית

ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו (שמות א, ט)
עד עתה בני ישראל מכאן ואילך עם בני ישראל (פסיקתא זוטרתא שם)

3. מטרת הגלות: זיכור

אבל להגיע לבחינת עם וביתו היו צריכים שעבוד יותר קשה כדי להכניע את האנוכיות שלהם שיגיעו לידי הכנעה גמורה אשר על ידי זה נעשו חטיבה אחת של עם כנסת ישראל וזכו אז בארץ ישראל (הרב מ. ר. לוריא, שמות בית גנזי על ארץ ישראל)

4. חינוך מתוך התבוננות

תלמיד חכם שאין בו דעת נבילה טובה הימנו (ויקרא רבא א, טו)

5. מפסח לשבת

למה קבעו הבדלה בחון הדעת, כי עניין הבדלה היא העצה היעוצה שתשאר מקדושת שבת לכל ששת ימי המעשה (נאות דשא, שמות, בעל אגלי טל מסוכושוב)

6. עצב הגאולה הנשמטית

על כן ראוי מאוד לעמוד עד כמה דאפשר על מעמד הנפשי הזה ולדלות מתוך המחשכים הלזה רב פנינים ורגשות רוממות, כי סוף כל סוף התועדותה של הנשמה אל האדם באיזה אופן שהוא הרי היא בעצמה סיבה של גאולה היא, ואור הישועה עומדת להיגלות אחרי הקדרות הזאת (אורות הקודש א', עמ' קצז', ראי"ה קוק)

7. מפינוק להעשרה ציורית

אמר רבי שמעון, מאן דרגיל למסבל צערא, אף על גב דאתי לפום שעתא צערא, סביל מטלנוי ולא חייש, אבל מאן דלא רגיל בצער, והוה כל יומיו בתפנוקין ועידונין, ואתי ליה צערא, דא איהו צערא שלים, ועל דא אצטריך למבכי. כך ישראל כד נחתו למצרים רגילין בצערא הוון, דהא כל יומיו דההוא זכאה אבוהון בצערא הוה, ועל דא סבלו גלותא כדקא יאות, אבל גלותא דבבל ההוא הוה צערא שלים (זוהר ב, ב)